

Змішане навчання – це на сьогодні вершина освіти

Ключові слова: [діти](#), [Албанія](#), [освіта та догляд за дітьми раннього віку](#), [ЕСЕС](#), [учасник у фокусі уваги](#), [Рома](#)

Пропрацювавши багато років в країні, організація-член ISSA «Крок за кроком» в Албанії зіткнулася з безпрецедентною ситуацією після оголошення карантину у зв'язку зі спалахом COVID-19. Орієнтована на професійний розвиток вчителів, організація допомагає більш ніж 4 000 освітянам, пропонуючи тренінги та ресурси з питань ЕСЕС (освіта та догляд за дітьми раннього та дошкільного віку).

Герда Сула, директорка «Крок за кроком» в Албанії, пояснює, як у відповідь на поточну кризу організація комплексно підтримувала практикуючих педагогів – від вирішення технічних питань, наприклад, специфіки переходу на онлайн-викладання, до емоційних та соціальних аспектів, як-от подолання стресу та тривоги в непевні часи. Із відкриттям шкіл ось-ось розпочнеться нова фаза, і пані Герда переконана, що це принесе чимало позитивних уроків, наприклад, таких, що призведуть до поширення більш «змішаної» системи освіти в Албанії.

- Пані Герда, якою є поточна ситуація з послугами ЕСЕС в Албанії?

- Школи в Албанії повторно відкрилися на початку червня. Проте спільнота ЕСЕС занепокоєна тими заходами, що плануються. Від дітей вимагають соціального дистанціювання від однолітків та дотримання суворих правил пересування в школі. У дошкільних закладах це просто неможливо. Ми знаємо, що ігри з одними й тими ж іграшками, обмін досвідом та фізичні контакти відіграють важливу роль у розвитку дитини молодшого віку. Дотримуватися зазначених вимог не тільки нереально – ми вважаємо, що це може зашкодити дітям психологічно. Їм дуже складно розрізнити необхідність фізичної дистанції з медичних причин та те, що їхній друг є «ворогом» - особою з підозрою на вірус. Це дійсно може зашкодити соціальному розвитку дітей. У перші роки життя дитина все ще перебуває в операційному стані, в якому речі, що її оточують, мають бути видимими, аби мати сенс. Ми любимо Міністерство освіти стосовно перегляду цього протоколу, тому що вважаємо його логічно нереалістичним та шкідливим для дітей. Єдиним винятком із цього правила є ясла та садочки, які уже були відкриті у якості «соціальної послуги» для допомоги батькам у їхній щоденній роботі. Також уряд дуже ненадовго відкрив середні школи, щоб підлітки могли скласти випускні іспити.

- Яке рішення пропонує ваша організація для кращого виконання цієї нової фази?

- У нас дуже мало випадків коронавірусної інфекції, тому батьки починають виходити на роботу. Проте, оскільки школи залишаються зачиненими, батьки намагаються влаштувати неформальний догляд за дітьми, звертаючись, наприклад, до сусідів чи родичів. Таке «паркування» дитини деінде не несе користі і його слід припинити. Тож для того, щоб

належним чином перезапустити навчальні заклади, ми вважаємо за необхідне пом'якшити нереалістичні вимоги та творчо підійти до цього питання. Літнє тепло уже тут, тому викладання можна організувати на свіжому повітрі, виносячи меблі з класів на двір і проявляючи відповідну гнучкість. Це також прекрасна нагода практикувати навчання через гру, дозволити дітям насолоджуватися компанією одна одної та знизити тиск «сколяризації» - охоплення дошкільнят шкільним навчанням – явищем, що залишається дуже актуальним для нашої країни. Йдеться про зосередженість на навичках попереднього читання та письма на рівні дитячого садка, а не на засвоєнні того, що потрібно дитині, у цікавий та веселий спосіб. Сподіваємося, що нова ситуація, що склалася, поверне до цього питання більшу увагу.

- Як практикуючі педагоги переживають ситуацію, що постійно змінюється?

- Усі вчителі розуміють необхідність відкриття шкіл задля продовження економічної діяльності і відчують набагато більшу підтримку з боку батьків та суспільства загалом. Після карантину батьки набагато вище цінують роботу працівників дошкільних закладів. Раніше вони вважали, що в садочках просто дивляться за дітьми, а тепер усвідомили, що насправді усе це – набагато більше, що гра означає навчання, і що саме у такий спосіб розвиваються соціальні та пізнавальні навички. З огляду на це вчителі пережили сильний стрес через необхідність швидкого переходу в режим онлайн, без жодної підтримки на національному рівні. Перший випадок вірусу було діагностовано 9 березня, і того ж дня країна зачинилася на повний карантин. Часу на підготовку не було, і вчителі не встигли здобути навички для роботи онлайн. Вони були змушені починати з тим, що у них було. Наприклад, групи WhatsApp, де вони раніше контактували з батьками, перетворилися на важливий інструмент спілкування.

- Як «Крок за кроком» в Албанії підтримував педагогів і що ви реалізували під час карантину?

- Ми проводили вебінари щодо особливостей використання різних онлайн-засобів, наприклад, Zoom та Google Classroom. Через соціальні мережі ми розсилали активності, які батьки могли б виконувати вдома, забезпечуючи безперервність цілісного розвитку дитини, яким керується у своїй роботі заклад освіти. На початку ми стикнулися з неабияким опором до онлайн-викладання, але тепер вчителі сприймають його дуже позитивно. Паралельно ми співпрацювали з національними радіостанціями, щоб вони розширили кількість навчальних програм для дошкільнят. Це стало можливим завдяки уже існуючому каналу, присвяченому навчанню в домашніх умовах в рамках обов'язкової освіти. Нам дуже допомогли наші молоді волонтери, яких ми навчали показувати батькам методи навчання на дому. Йдеться про найпростіші речі, які можна реалізувати паралельно з виконанням повсякденних справ, наприклад, під час прання просити дитину передати «сині штани та червону сорочку» або дві пари шкарпеток – а це чудовий спосіб вивчити кольори та лічбу! Ідея видається простою, але у деяких громадах, де більшість дорослих неграмотні (наприклад, Рома), це може викликати неабиякі труднощі. Завдяки молодим волонтерам Рома, які стають зразками для наслідування, батьки можуть нарешті усвідомити важливість освіти для розірвання хибного кола бідності уже з перших років життя.

- Які основні завдання, що ви сформулювали на початку карантину, залишаються актуальними у новій фазі?

- Нас найбільше непокоїть зростання нерівності: далеко не всім родинам доступні матеріали онлайн, тому що не всі мають доступ до Інтернету, та й працює він з перебоями. Крім того, багато домогосподарств не мають ноутбуків чи планшетів, якими можуть скористатися діти. Ми дуже стурбовані тим, що через брак такого доступу розрив між найбільш вразливими дітьми та рештою дітей лише збільшуватиметься. Ми звернулися до кількох організацій, аби

вони допомогли придбати обладнання, яке ми могли б роздати таким сім'ям. Крім того, ми постійно контактуємо з Інтернет-провайдерами, і деякі з яких готові надати безкоштовний Wi-Fi, якщо він використовуватиметься в освітніх цілях.

- Які поради ви могли б дати стосовно забезпечення благополуччя освітян у ці непрості часи?

- Коли нашу роботу цінують, ми виконуємо її з подвійним ентузіазмом. Для освітян це позитивний наслідок кризи COVID-19. Інший аспект, що потребує особливої уваги – це підтримка мереж професіоналів. Вчителі та інші практикуючі педагоги повинні спілкуватися, ділитися досвідом та викликами, а також способами долання труднощів. Така комунікація між колегами може допомогти їм усвідомити, що вони не самотні і не єдині, хто не знає, як долати негаразди. Ще одним позитивним результатом цієї ситуації є розширення можливостей для молодих перспективних вчителів. Раптом виявилось, що вони знають про цифровий світ набагато більше, ніж їхні досвідчені колеги старшого віку. Вони дуже добре співпрацювали та налагодили тісніші стосунки з різними поколіннями.

- Як ви особисто пережили цю кризу?

- Уже багато років я є палкою прихильницею змішаного навчання. Я вважаю, що на сьогодні це – вершина освіти, і була дуже розчарована тим, що в Албанії цю ідею не сприймали всерйоз. Аж до сьогодні. Я дійсно рада спостерігати за тим, як люди дедалі більше відчують та цінують переваги поєднання онлайн- та фізичного навчання, вибудовування тісніших зв'язків між вчителями та батьками, а також отримання позитивних внесків, що їх пропонує школам віддалене співробітництво. Це також був дуже продуктивний період для отримання освітньої та педагогічної інформації, що буде використовуватися і в майбутньому. Особисто мені подобалося залишатися зі своєю родиною, і я не боялася вірусу. Я думаю, що ми можемо винести чимало позитивних уроків з цієї дивної ситуації.

Більше інформації за посиланням на вебінар [“*Early childhood educators: Supporting professionalism during COVID-19 – Examples from Albania, Croatia and the Netherlands*”](https://www.issa.nl/content/webinar-early-childhood-educators-supporting-professionalism-during-covid-19) («Вихователі раннього віку: підтримка професіоналізму під час COVID-19 - приклади з Албанії, Хорватії та Нідерландів»)

<https://www.issa.nl/content/webinar-early-childhood-educators-supporting-professionalism-during-covid-19>